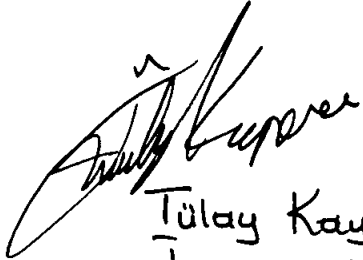

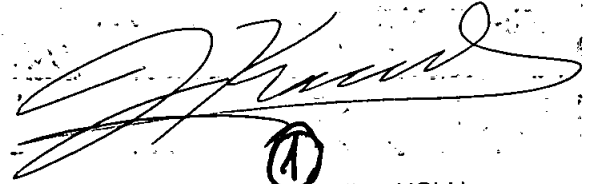
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

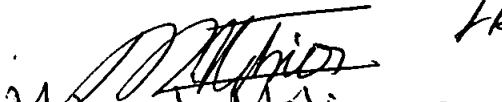
İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

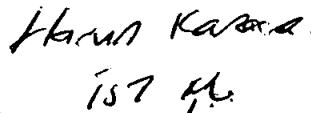
Gereğini saygılarımla arz ederim.

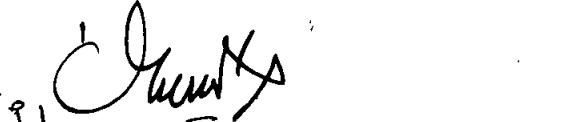

Tülay Kaynarca
İstanbul Milletvekili

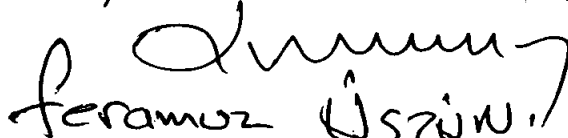

FERİ KAYA
İST. MV.

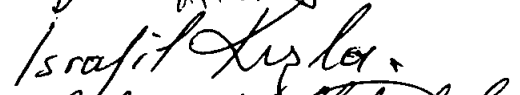

Doç. Dr. Zeynep Armağan USLU
Şanlıurfa Milletvekili

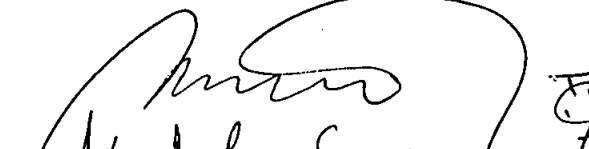

Mehmet Metiner
Adıyaman Milletvekili

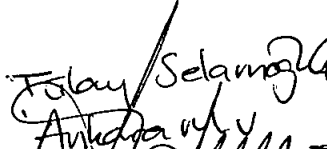

Harun Kaya
İST. MV.

İhsan Şener
Ordu Mebusu
Gökçe Ertekin Ertekin
Antalya MV.

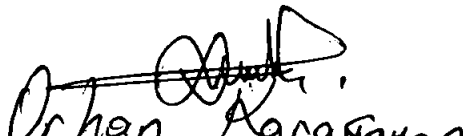

Feramuz ÜSTÜN
Gümüşhane MV.

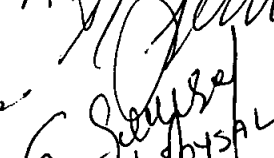

İbrahim Kaya
Artvin Milletvekili

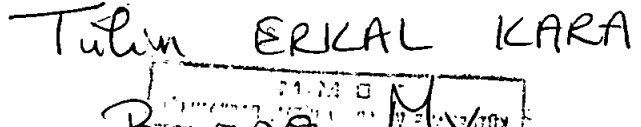

Mustafa Şenro
İstanbul Milletvekili

Feyyaz Selamoğlu
Antalya MV.

Osman Arkin BAK
İstanbul MV.

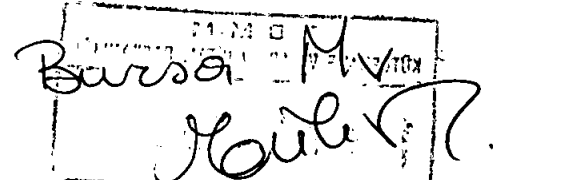

Orhan Karagöy
Mebus MV.

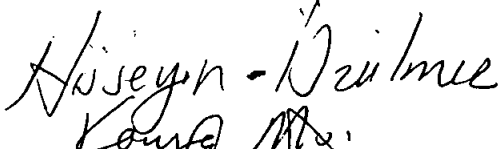

E. Selim
İstanbul MV.

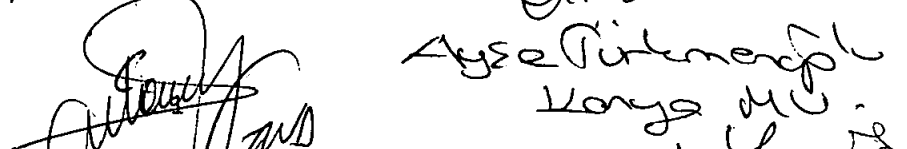

Tulin ERKAL KARA
Bursa MV.

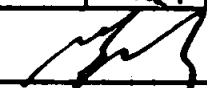

Gülker GÜZEL
Ankara MV.

Nisvan Dalbudak
Derizli MV.

Ayşenur İslam
Sakarya MV.

Hüseyin Dürüm
Konya MV.

Ayşe Pürüm
Konya MV.
Gülçay DALYAN
İST. MV.

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm - Avrupa Birliği Uyum - İnsan Hakları İnceleme - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih: 21 Aralık 2013		E. No: 1794		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
XX	26	MZ	MS	MH
TBMM BAŞKANI				

T B M M	
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI	
17 Aralık 2013	
No:	266126

Kudreyh
Kemaladdin AYDIN
Görmüşhane Milletvekili

Amirhan
Erzurum Çaruk
Malatya Milletvekili

eyuphan
Cengiz YAVUZOGLU
Erzurum Milletvekili

~~Amirhan~~
A. Sibel GÖRÜL
Kocaeli Mx.

Amirhan
Mustafa BALOGLU
Konya Milletvekili

J. Bayraktar
Saude Bayraktar KAGAR
K. Maraş Mx.

GENEL GEREKÇE

Anayasanın "Ailenin korunması ve çocuk hakları" başlıklı 41 inci maddesi, "Gençliğin korunması" başlıklı 58 inci maddesi amir hükümleri kapsamında aileyi, çocukları ve gençleri İnternet dâhil elektronik iletişim araçlarının suiistimal edilmesi suretiyle uyuşturucu ve uyarıcı madde alışkanlığı, intihara yönlendirme, cinsel istismar, kumar ve benzeri kötü alışkanlıkları teşvik eden yayınların içeriklerinden korumak için gerekli önleyici tedbirlerin alınmasına matuf olarak elektronik ortamda çocuğa, gençliğe ve aileye yönelik ağır ve vahim nitelikteki saldırıların önlenmesini teminen 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" çıkarılmış ve Kanun 23/5/2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bilindiği üzere medya, neyin dikkate değer olduğunu ve toplumun neleri görmesi ve duyması gerektiğini belirleyerek önemli bir işlev üstlenmektedir. Günümüz dünyasında medya, toplumun önemli bir sosyalleşme ve uyum sağlama mekanizmasıdır. İnternet günümüz medyasında en yaygın kullanılan araç olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda internet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesi ve bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi noktasında halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılamaya yönelik yayınlarda ciddi bir toplumsal sorun olarak ortada bulunmaktadır.

Yayınlarda hiç kimsenin; ırkı, cinsiyeti, yaşı, sağlığı, bedensel özü, sosyal düzeyi ve dini inançları nedeniyle kınanamayacağı, aşağılanamayacağı ve şiddet ve zorbalığı özendirici, insani değerleri incitici yayın yapmaktan kaçınması gerektiği Basın Konseyi tarafından hazırlanan meslek ilkelerinde yer almaktadır. Ayrıca Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ile Televizyon Yayıncıları Derneği arasında imzalanan Yayıncılık Etik İlkeleri Sözleşmesi'nde yer alan ilkeler arasında; şiddeti teşvik etmemeye ve meşrulaştırmamaya özen göstermek, kadınların sorunlarına duyarlı olmak ve kadınları nesneleştirmekten kaçınmak, yayınlarda ırk, renk, dil, din ve cinsiyet ayrımcılığına, aşağılama ve önyargılara yer vermemek bulunmaktadır.

İnternet içerik düzenlemelerinin usul ve esaslarını oluşturan 5651 sayılı özel Kanun İnternet ortamında gerçekleşmekte olan belirli suçlarla mücadele kapsamında

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bünyesinde faaliyetlerini yürüten Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na önemli görev ve sorumluluklar yüklemiş ve bunların ifası sürecinde de aynı Kanunda tanımlanmış olan İnternet aktörlerine önemli yasal yükümlülükler getirmiştir. Yasanın 2. maddesinde İnternet aktörleri ilk kez tanımlanmış, bu aktörlere ilişkin yükümlülükler ve müeyyideler Yasada açık şekilde düzenlenmiştir.

İnternetin dağıtık yapısının bu alana ilişkin düzenlemelerin oluşturulması sürecinde ülkemiz için ortaya çıkardığı sorunlar 5651 sayılı yasa ile aşılmaya çalışılmış ve AB ülkeleri için geçerli olmaya devam eden yasal düzenleme eksikliği bu yasa ile ülkemiz adına önemli ölçüde giderilmiş ve temel hak ve özgürlüklerin yasalarla düzenlenmesi, sınırlanması gereğine uygun gelişme ülkemiz adına sağlanmıştır.

Ancak tüm bu olumlu gelişmelerle birlikte İnternetin dağıtık ve dinamik yapısı yeni ihtiyaçları ortaya çıkarmıştır. 5651 sayılı Kanunun uygulanması sürecinde işlemlere hız ve kolaylık sağlanması ve İnternet içerik düzenlemelerine ilişkin süreçlerin sağlıklı işletilmesi için Yasanın bazı maddelerinin, İnternetin dinamik ve dağıtık yapısı gereği yeniden ele alınarak düzenlenmesinde faydalı olacağı değerlendirilmekte bu kapsamda 5651 sayılı Kanun'un mevcut maddelerinde değişiklik ve yeni eklemeler öngörülmektedir.

Bu çerçevede, gerçekleşen değişiklikler ile yine AB düzenlemelerine paralel olarak; çocukların ve ailenin korunması amacına sadık kalınmış, İnternet ile ilgili düzenlemeler asgari düzeyde tutulmuş, ayrıntılı düzenleme yönteminden kaçınılmış, işbirliği mekanizmaları önemsenmiş ve 5651 sayılı yasanın "erişimin engellenmesi" tedbirlerinin uygulanması sürecinde usul birliği oluşturma amacı pekiştirilmiştir.

Değişikliklerdeki en önemli hususlardan biri olan "Uyarı yöntemi" mekanizması düzenlemesine benzer hükümlere Avrupa Birliğinin 2000/31 sayılı Elektronik Ticaret Direktifi'nde yer verildiği gibi, bu hususlar 1998 tarihli Dijital Milenyum Telif Hakları Kanunu'nda gerçekleşen düzenleme ile Amerika Birleşik Devletlerinde de uygulanabilir kılınmıştır.

Değişiklikler kapsamında özetle;

-Hapis cezaları adli para cezalarına dönüştürülmüştür.

-"uyarı yöntemi" (notice and take down), "içeriğin yayından çıkarılması" ve "erişimin engellenmesi" kavramları tanımlanmakta, bu mekanizmaların işlerliğini sağlayacak "irtibat bilgisi" kıstasları oluşturulmakta,

-İçeriğin yayından çıkartılması ve içeriğe erişimin engellenmesi kararlarının infazı ve bu kararların uygulanmasını sağlayacak muhatapların belirsizliği gibi sorunlar, Erişim Sağlayıcılar Birliği şeklindeki sivil inisiyatifin kurulması ile çözülmekte,

-Nefret söylemi içeren yayınlar, katalog suçlar kapsamına alınarak bu tür yayınlara karşı da erişimin engellenmesi tedbiri uygulanabilmesi öngörülmekte,

-Yer sağlayıcılara 8. Madde kapsamında hapis cezası uygulaması kaldırılmakta, yer sağlayıcıların trafik bilgisi tutma yükümlülüğünün yasal dayanağı güçlendirilmekte, yer sağlayıcılık faaliyetinin yetkilendirme çerçevesinde değil, bildirim usulüne bağlı olarak gerçekleştirilmesi düzenlenmekte,

-İnternet kafeler gibi ticari amaçla toplu kullanım sağlayıcılara yönelik müeyyidelendirmelerde kademeli sisteme geçilmekte, yönetmelikte yer verilen log bilgisi tutma yükümlülüğünün yasal dayanağı güçlendirilmekte ve suça konu olmasa dahi özellikle çocukların fizyolojik gelişimlerini olumsuz etkileyen içeriklerle ilgili olarak da sadece kafe vb. yerlerde tedbir (filtreleme vb.) alınabilmesi olanağına ilişkin yasal dayanak güçlendirilmektedir.

-Erişimin engellenmesi kararlarında bulunacak hususlara ilişkin yönetmelikte düzenlenmiş olan hususlara yasada yer verilmek suretiyle özellikle erişimin engellenmesi yönündeki kararların ölçülülük ilkesine uygun olarak alınması ve uygulanması kolaylaştırılmaktadır.

-Başkanlığın mevcut düzenlemede var olan, katalog suçlar kapsamında çalışmalar yapma, çalışma kurulları oluşturma yetkisi, İnternetin güvenli kullanımı ile ilgili hususlar bakımından da geçerli hale getirilmekte, yasal zemin güçlendirilmektedir.

-Erişimin engellenmesi tedbirine iş bölümü çerçevesinde HSYK tarafından görevlendirilmiş mahkemelerce karar verilebilmesi hususu yasaya derç edilmek suretiyle bu kararların alınması ve uygulanması sürecinde yaşanılmakta olan sorunlar giderilmeye çalışılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kanunun 2 nci maddesine eklenen "n", "o", "ö" ve "p" fıkraları ile, 5651 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında geçen "içeriğin yayından çıkarılması" ibaresinin uygulamadaki bir kısım kararlar yönüyle içeriğin 'bütün dünyadan ulaşılamaz kılınması' şeklinde anlaşılması şeklinde ortaya çıkardığı ciddi sorunlar aşılmaya çalışılmaktadır.

Bu düzenleme ile, yurt dışı kaynaklı İnternet adresleri bakımından "içeriğin yayından çıkarılması" ibaresinin, içeriğe alternatif yollar haricinde yurt içinden erişimin engellenmesi şeklinde anlaşılmasını mümkün kılacak düzenleme gerçekleştirilmektedir. Bahse konu husus uluslararası yükümlülüklerin gereklerini etkilememektedir.

Söz konusu iki kavram ("uyarı yöntemi" ve "İçeriğin yayından çıkarılması") 5651 sayılı Kanunda diğer yasalara atfen yer verilen suçlar ve diğer tüm suça konu hususlar ve hukuka aykırılıklar bakımından; alınacak tedbir kararlarının uygulamasında ölçülülük ilkesinin işlevsel kılınabilmesi yönüyle referans bir usul kaidesi oluşturacağından, uyarı yöntemi ve içeriğin yayından çıkarılması kavramlarına tanımlar kısmında özellikle yer verilmiştir.

Ayrıca erişimin engellenmesi yöntemi tanımlanmak suretiyle uygulayıcılar ve karar mercileri için yasal düzeyde bilgilendirme, farkındalık oluşturulmaktadır.

Son olarak 5651 sayılı Kanuna eklenen 6/A maddesi çerçevesinde kurulması ön görülen Erişim sağlayıcılar Birliği'nin "Birlik" olarak tanımı yapılmıştır.

MADDE 2- Kanunun 3 üncü maddesine eklenen üçüncü fıkra düzenlemesi ile; vatandaşların ve yetkili mercilerin kullanabilecekleri (yasal süreçleri ve hak ihlalleri çerçevesinde) irtibat noktalarının oluşturulması bağlamında yasal düzeyde ve özellikle elektronik posta adresi özelinde bir farkındalık oluşturulmakta, internet aktörleri ile irtibat usulü belirlenmektedir.

MADDE 3- Kanunun 5 inci maddesinde gerçekleşen değişiklik ile; soruşturma mercilerince ihtiyaç duyulan bilgilerin sağlanması noktasında zaten yükümlülüğü bulunan yer sağlayıcıların bu sorumlulukları, yer sağlayıcıların sorumluluklarına ilişkin madde metnine de dahil edilmek suretiyle pekiştirilmektedir.

İkinci fıkrada geçen "kaldırmakla" ibaresi "çıkarmakla" şekline dönüştürülmek suretiyle tanımlardaki "içeriğin yayından çıkarılması" şeklindeki genel terminolojiye uygunluk sağlanmakta, ayrıca aynı fıkradaki "teknik olarak imkanı bulunduğu ölçüde hukuka aykırı" ibaresi çıkartılmaktadır.

Yer sağlayıcıların sınıflandırılması, bu sınıflandırmalar çerçevesinde, yasal sınırlar dahilindeki yükümlülüklerinin belirlenmesi ve yer sağlayıcılık faaliyetlerinin kolaylaştırılmasını mümkün kılacak teşvik mekanizmalarının geliştirilmesine matuf düzenlemeler gerçekleşmiş olmaktadır.

Yer sağlayıcılara faaliyet belgesi verilmesinin temel amacı ; yer sağlayıcının iletişim bilgilerinin elde edilmesi ve bu doğrultuda Kanun kapsamındaki içeriğin yayından çıkartılması ve uyarı yönteminin kullanılması süreçlerinde gerekli bildirimlerin ve iletişimin gerçekleştirilmesidir. Dolayısıyla fiilen de bir izinden çok faaliyetin bildirilmesi şeklinde gerçekleşmekte olan yer sağlayıcılık hizmeti için madde metninde geçen "faaliyet belgesi" ibareleri "bildirim" e dönüştürülmüştür.

Ayrıca, müeyyideyi düzenleyen son fıkrada "bu maddedeki" değil "bu kanundaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen yer sağlayıcı hakkında" ibaresi kullanılmak suretiyle diğer maddelerde (özellikle 10. maddede belirtilen soruşturma mercilerine yardımcı olma yükümlülüğünün gerekleri kapsamında gerçekleştirilecek işlemler bakımından) ki düzenlemelerden doğan sorumluluk bakımından da müeyyidelendirme boşluğu giderilmiş olmaktadır.

Son olarak 8. madde değişikliklerinde yer sağlayıcı için öngörülmüş olan hapis cezası kaldırılmış olduğundan, bu maddeye eklenen yeni fıkra ile yer sağlayıcılar için idari para cezası öngörülmekte, Yer sağlayıcılık bildiriminde bulunmayan ve bu maddedeki yükümlülükleri getirmeyenler için bir müeyyide ihdas edilmektedir.

MADDE 4- Kanuna 6/A maddesi eklenmesi ile; İçeriğin yayından çıkartılması ve içeriğe erişimin engellenmesi kararlarının Kanunun 9. maddesi kapsamındaki mevcut uygulamalar yönüyle ortaya koyduğu sorunlar, infaz edilememelik ve muhatap belirsizliği gibi engeller, sivil inisiyatif şeklindeki Erişim Sağlayıcılar Birliği oluşturulmak suretiyle çözülmüş, yetkili merciler için tek bir muhatap olarak belirlenmiş olan Erişim Sağlayıcılar Birliği ile özellikle tedbir kararlarının uygulanması sürecindeki muhatap belirsizliği ve etkinlik sorunu çözülmüştür. Böylece, İnternet yayınlarına ilişkin tedbir kararların uygulanması süreçlerinde, kamusal aktörler yerine sektör temsilcilerinin oluşturduğu sivil inisiyatif etkin kılınmış ve gelişmiş ülke uygulamalarına paralellik sağlanmıştır.

Özel hukuk tüzel kişiliğine haiz olarak kurulacak Birliğin, yetkilendirilmiş olan tüm İnternet servis sağlayıcıları ile internet erişim hizmeti veren diğer işletmecilerin katılmasıyla oluşacağı ve koordinasyon işlevi yükleneceği, Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasını mümkün kılan

alt yapıyı kuracağı, kararlara itiraz edebileceği, Birliğin gelirlerinin üyeleri tarafından ödenecek ücretlerden oluşacağı ve Birliğe üye olmayan İnternet Servis Sağlayıcıları faaliyette bulunamayacağı düzenlenmiştir.

MADDE 5- Kanunun 7 nci maddesinde gerçekleşen değişiklik ile; İnternet kafeler başta olmak üzere, toplu kullanım sağlayıcılar için, kademeli müeyyidelendirme sistemine geçilmekte ve suçun işlenmesinin önlenmesi ve suçlunun tespitinde önemli işlev göreceğ olan log bilgilerinin tutulmasına, kamera kayıtlarının belirli süre saklanması ile ilgili yasal dayanaklar güçlendirilmekte, Anayasanın "Ailenin korunması ve çocuk hakları" başlıklı 41 nci maddesinin gereğine uygun olarak çocukların ve gençlerin yoğun olarak kullanmakta olduğu İnternet kafelerde tedbir alınması öngörülmektedir. Söz konusu tedbirler, filtre programlarının kullanılması vb. yöntemler şeklinde, teknolojik değişim ve gereklilikler kapsamında ikincil düzenlemelerle belirlenebilmekte, detaylandırılabilir.

MADDE 6- Kanunun 8 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen alt bent ile; internet ortamında yapılan yayınlarda, halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılama unsuru yer alması durumunda bu yayınlara hakkında erişimin engellenmesi kararı verilebilmesine imkan tanınması öngörülmektedir.

Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasının sonuna getirilen düzenleme ile; özellikle Mahkemeler tarafından verilen erişimin engellenmesi kararları açısından, erişimin engellenmesi tedbirlerinin ölçülülük ilkesine uygun olarak alınması ve uygulanmasını sağlayacak unsurlar yasaya derç edilerek yargı mercileri nezdinde farkındalık oluşturulmaya çalışılmakta, böylece mevcut Yönetmeliklerde düzenlenmiş bu hususların bir kısmı doğrudan yasada düzenlenmektedir. Suça ilişkin bilgilerin bulunduğu tam web adresinin kararda belirtilmesi zorunlu hale getirilerek bu kısımların engelleme tedbirinin uygulanması öncesinde kararda verilen URL den, teknik olarak doğrudan kontrol edilmesine olanak sağlanmaktadır.

Kanunun 8 inci maddesinin onuncu fıkrasındaki değişiklik ile; koruma tedbiri olarak verilen erişimin engellenmesi kararının gereğini yerine getirmeyen yer veya erişim sağlayıcılarının sorumluları için 8 inci maddenin onuncu fıkrasında öngörülmüş olan hapis cezası müeyyidesi yer sağlayıcılar için kaldırılmış, erişim sağlayıcılar için de adli para cezası getirilmiştir. Yer sağlayıcıların İnternet ortamında yer sağladıkları başkasına ait içerik nedeniyle içerikten birinci derecede sorumlu tutulamamaları ve ayrıca 8 inci maddedeki erişimin engellenmesi muhatabının genel olarak erişim

sağlayıcı olması itibarıyla bu müeyyide yalnızca erişim sağlayıcı ile ilişkili hale getirilmektedir.

Kanunun 8 inci maddesinin onüçüncü fıkrasına cümle eklenmesi ile; erişimin engellenmesi kararlarına Başkanlıkça itiraz edilmesi durumunda, bu kararların kesinleştikten sonra erişim sağlayıcılara bildirilmesi öngörülmekte, böylece İnternet yayınlarına yönelik tedbirlerin ölçülülük ilkesine uygun olarak alınması ve uygulanması ideali yasal düzeyde güçlendirilmektedir.

Kanunun 8 inci maddesine ondördüncü fıkra eklemesi ile; İnternet içeriklerine yönelik olarak kovuşturma faaliyeti dışında verilebilecek tedbir kararlarının belirli mahkemelerce verilebilmesi, böylece ihtisaslaşma sağlanması öngörülmektedir.

MADDE 7- Kanunun 9 uncu maddesi çerçevesinde;

Birinci fıkrada gerçekleşen değişiklik ile ; İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişilerin, içerik sağlayıcısına, buna ulaşamaması halinde yer sağlayıcısına başvurarak içeriğin yayından çıkarılmasını isteyebileceği gibi doğrudan sulh ceza hâkimine başvurarak içeriğe erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin yayından çıkarılmasını da isteyebileceği düzenlenmiştir. Böylece hakları ihlal edilen kişiye seçimlik hak tanınmış, Kanunun mevcut halinde var olan ; öncelikle içerik ve yer sağlayıcıya muhakkak başvurulması ve bu başvuruların sulh ceza mahkemesine başvuru sürecinde ispatı gereği ve zorluğundan (elektronik ortamda gerçekleşen bildirim, özellikle yurt dışı muhataplara ulaşıp ulaşmadığı vb.) kaynaklanan sorunlar giderilmiştir.

İkinci fıkrada gerçekleşen değişiklik ile; İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişilerin birinci fıkrada yer alan içeriğin yayından çıkarılması taleplerinin içerik ve/veya yer sağlayıcısı tarafından kırksekiz saat içerisinde cevaplandırılması düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkra değişikliği ile ; sulh ceza hakimine başvurulması halinde, Hâkim tarafından, doğrudan erişimin engellenmesine, erişimin engellenmesi kararından önce uyarı yöntemi ile içeriğin yayından çıkarılmasına; içeriğin yayından çıkarılmaması halinde içeriğe erişimin engellenmesine veya erişimin engellenmesi ile birlikte içeriğin yayından çıkarılmasına karar verilebileceği düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile ölçülülük ilkesine uygun yöntemler seçenekli hale getirilmiş ve aynı zamanda kararların infazına imkan sağlanmıştır.

Üçüncü fıkranın ;

(a) bendi ile, Hâkimin, doğrudan erişimin engellenmesine karar vermesi halinde kararın Birliğe gönderileceği belirtilmiştir.

(b) bendi ile, Hâkimin, uyarı yönteminin de kullanılmasını öngören bir karar vermesi halinde; kararın, uyarı yönteminin uygulanması ve öncelikle içeriğin yayından çıkarılması işleminin temini amacıyla kolluk birimlerine gönderileceği, içeriğin yayından 72 saat içinde çıkarılmaması halinde, aynı kararın "erişimin engelleme" şeklinde infazı için kolluk tarafından Birliğe gönderileceği düzenlenmiştir.

(c) bendi ile, Hâkimin, doğrudan erişimin engellenmesi ile birlikte içeriğin yayından çıkarılmasına karar vermesi durumunda bu kararın, "erişimin engellenmesi" yönteminin uygulanması kapsamında Birliğe, içeriğin yayından çıkarılması kararının uygulanabilmesi için ise kolluğa gönderileceği düzenlenmek suretiyle kararların etkinliği ve infazı mümkün hale getirilmiştir.

Dördüncü fıkra değişikliği ile; bu madde kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararlarında esas olarak içeriğe erişimin engellenmesi yönteminin uygulanacağı düzenlenmiştir.

Beşinci fıkra değişikliği ile; İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişiye cevap hakkı kullanma olanağı düzenlenmiştir.

Altıncı fıkra değişikliği ile; Hâkim tarafından bu madde kapsamında yapılan başvuruların yirmi dört saat içinde ve duruşma yapılmaksızın karara bağlanacağı, bu karara karşı 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebileceği düzenlenmiştir.

Yedinci fıkra değişikliği ile; hakim kararı uygulanmadan önce İçeriğin kendiliğinden yayından çıkarılmış olması durumunda bu konudaki hâkim kararının hükümsüz kalacağı düzenlenmiş, böylece kararların ölçülülük ilkesine uygun olarak uygulanması bakımından önemli bir kriter oluşturulmuştur.

Sekizinci fıkra değişikliği ile; Birlik tarafından erişim sağlayıcıya gönderilen içeriğe erişimin engellenmesi kararının gereğinin en geç yirmi dört saat içerisinde erişim sağlayıcı tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir.

Dokuzuncu fıkrası değişikliği ile; Sulh ceza hâkiminin kararının bu maddede belirtilen Şartlara uygun olarak ve süresinde yerine getirmeyen sorumlu kişinin, beşyüz günden bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı, bunun tüzel kişi olması halinde, bu fıkra hükmünün yayın sorumlusu hakkında uygulanacağı düzenlenmiştir.

MADDE 8- Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında gerçekteşen değişiklikle; Kanunda yer alan "kanunla" ifadesinin sadece "bu kanunla" şeklinde dar yorumlanması neticesinde ortaya çıkan veya çıkabilecek sıkıntıların bertaraf edilmesi ve Başkanlığa tüm kanunlarla verilen görevlerin hızlı bir şekilde yapılmasının sağlanması ve ilgili birimlerle adli mercilere gerekli desteğin verilmesine imkân sağlayacak her türlü mal, hizmet alımı ve diğer işlemlerin gerçekteştirilebilmesi için bu değişikliğin yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde gerçekteşen değişiklik ile; katalog suçlar kapsamında yürütölen çalışmaların, bilişim şuurunun geliştirilmesi, bilgi güvenliği, farkındalık oluşturma, bilinçlendirme çerçevesinde de yapılabilmesi hususundaki yasal dayanaklar güçlendirilmektedir.

Kanunun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında gerçekteşen değişiklik ile; 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca oluşturulan İnternet Geliştirme Kurulunun işlevi ile İnternet kurulunu düzenleyen fıkra düzenlemesi herhangi bir değişiklik yapılmaksızın uyumlaştırılmaktadır.

MADDE 9- Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasının gerçekteşen değişiklik ile; "Yer sağlayıcının yükümlölükleri" kenar başlıklı mevcut beşinci maddesine gerçekteşen dördüncü fıkra eklemesindeki değişikliğe paralellik sağlanmış olmaktadır. Yer sağlayıcılar için yetkilendirme değil bildirimde bulunulması kayıtlanma için yeterli hale getirilmekte, erişim sağlayıcı olarak faaliyet icra etmesi amacıyla yetkilendirme belgesi verileceği, ayrıca toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlölük getirilebileceği ve bunlara ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından belirlenebileceği düzenlenmiştir.

MADDE 10- Kanuna eklenen Geçici 3 maddenin;

Birinci fıkrası ile; Birliğin kuruluşunun Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde tamamlanacağı,

İkinci fıkrası ile; Birliğin, mevcut İnternet servis sağlayıcıları ile erişim hizmeti veren işletmecilerin en az ¼'ünün katılımıyla imzalanan Birlik tüzüğü'nün Kurum tarafından incelenerek uygun bulunmasını müteakip faaliyete başlayacağı, Birliğin kurulmasını müteakip en geç bir ay içerisinde halen üye olmayan internet servis sağlayıcıları ve erişim hizmeti veren işletmeciler üyeliklerini tamamlamak zorunda oldukları,

Üçüncü fıkrası ile; bu sürede Birliğin kuruluşunu tamamlayamaması halinde, Kurum tarafından İnternet servis sağlayıcılarına ve internet erişim hizmeti veren diğer işletmecilere bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde biri oranında idarî para cezası uygulayacağı,

Dördüncü fıkrası ile; Birliğin kurulmasını müteakip bir ay içerisinde üye olmayan İnternet servis sağlayıcılarına veya internet erişim hizmeti veren diğer işletmecilere, Kurum tarafından bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde biri oranında idarî para cezası uygulanacağı düzenlenmiştir.

**İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU
YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1-4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"n) Erişimin engellenmesi yöntemi: Alan adından erişimin engellenmesi, IP adresinden erişimin engellenmesi, içeriğe (URL) erişimin engellenmesi ve benzeri yöntemlerini,

o) İçeriğin yayından çıkarılması: Yurt içerisinde bulunan içerik veya yer sağlayıcılar için içeriğin sunuculardan, barındırılan içerikten çıkarılmasını, yurt dışında bulunan içerik veya yer sağlayıcılar için ise, içeriğin sunuculardan, barındırılan içerikten çıkarılmasını veya kendi sistemlerinde aldığı tedbirle içeriklere yurt içindeki kullanıcıların ulaşmasının önlenmesini,

ö) Uyarı yöntemi: İçeriğin yayından çıkarılması amacıyla öncelikle içerik sağlayıcısına, makul sürede sonuç alınamaması halinde yer sağlayıcısına iletişim adresleri üzerinden gerçekleşecek bildirim yöntemini,

p) Birlik: Erişim Sağlayıcıları Birliğini,"

MADDE 2-5651 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(3) Bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri yurt içinden ya da yurt dışından yürütenlere, İnternet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirim yapılabilir."

MADDE 3-5651 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"(2) Yer sağlayıcı, yer sağladığı hukuka aykırı içerikten, ceza sorumluluğu ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Kanunun 8 inci ve 9 uncu maddelerine göre haberdar edilmesi halinde içeriği yayından çıkarmakla yükümlüdür.

(3) Yer sağlayıcı, yer sağladığı hizmetlere ilişkin trafik bilgilerini bir yıldan az ve iki yıldan fazla olmamak üzere yönetmelikte belirlenecek süre kadar saklamakla ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini sağlamakla yükümlüdür.

(4) Yer sağlayıcılar, yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yaptıkları işin niteliğine göre sınıflandırılarak yükümlülükleri farklılaştırılabilir.

(5) Yer sağlayıcılık bildiriminde bulunmayan veya bu Kanundaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen yer sağlayıcı hakkında Başkanlık tarafından ikibin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

MADDE 4-5651 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 6/A maddesi eklenmiştir.

“Erişim Sağlayıcıları Birliği

MADDE 6/A- (1) Bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasını sağlamak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliği kurulmuştur.

(2) Birlik özel hukuk tüzel kişiliğine haizdir. Birliğin merkezi Ankara'dır.

(3) Birlik, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında yetkilendirilen tüm İnternet servis sağlayıcıları ile İnternet erişim hizmeti veren diğer işletmecilerin katılımıyla oluşan ve koordinasyonu sağlayan bir kuruluştur.

(4) Bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin engellenmesi kararları erişim sağlayıcılar tarafından yerine getirilir. Kararların uygulanması amacıyla gerekli her türlü donanım ve yazılım erişim sağlayıcıların kendileri tarafından sağlanır.

(5) Bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin engellenmesi kararları gereği için Birliğe gönderilir. Bu kapsamda Birliğe yapılan tebligat erişim sağlayıcılara yapılmış sayılır.

(6) Birlik kendisine gönderilen kararlara itiraz edebilir.

(7) Birliğin gelirleri, üyeleri tarafından ödenecek ücretlerden oluşur. Alınacak ücretler, Birliğin giderlerini karşılayacak oranda, üyelerin gelir tablosundaki net satış tutarları oranında belirlenir.

(8) Birliğe üye olmayan İnternet servis sağlayıcıları faaliyette bulunamaz.”

MADDE 5-5651 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Ticari amaçla olup olmadığına bakılmaksızın bütün İnternet toplu kullanım sağlayıcılar, konusu suç oluşturan içeriklere erişimin engellenmesi ve kullanıma ilişkin erişim kayıtlarının tutulması hususlarında yönetmelikle belirlenen tedbirleri almakla yükümlüdür.

(3) Ticari amaçla toplu kullanım sağlayıcılar, ailenin ve çocukların korunması, suçun önlenmesi ve suçluların tespiti kapsamında usul ve esasları yönetmelikte belirlenen tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Bu maddede belirtilen yükümlülükleri ihlal eden ticari amaçla toplu kullanım sağlayıcılarına, ihlalin ağırlığına göre yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde uyarma, üç bin Türk Lirasından onbeşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verme veya üç güne kadar ticari faaliyetlerini durdurma müeyyidelerinden birine karar vermeye mahalli mülki amir yetkilidir.”

MADDE 6-5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki (8) numaralı alt bent ve üçüncü fıkrasına “Erişimin engellenmesi kararında asgari olarak; yüklenen suçun türü, suça ilişkin bilgilerin bulunduğu internet ortamında yapılan yayın adresi, erişimin engellenmesi yöntemi belirtilir.” cümlesi eklenmiş, onuncu fıkrasında yer alan “yer veya” ibaresi çıkarılmış, onuncu fıkrasında yer alan “altı aydan iki yıla kadar hapis” ibaresi “beşyüz günden bin güne kadar adli para” şeklinde değiştirilmiş, onüçüncü fıkrasına “Yapılan İtiraz kararın uygulanmasını durdurur. Kesinleşen kararlar Başkanlık tarafından gereği için erişim sağlayıcılara bildirilir.” cümleleri ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“8) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılama,”

“(15) Bu Kanunun 8 inci maddesine göre soruşturma aşamasında verilen hâkim kararları ile 9 uncu maddesine göre verilen kararlar birden fazla sulh ceza mahkemesi bulunan yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenen sulh ceza mahkemeleri tarafından verilir.”

MADDE 7-5651 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İçeriğin yayından çıkarılması, erişimin engellenmesi ve cevap hakkı

MADDE 9- (1) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişi, içerik sağlayıcısına, buna ulaşamaması halinde yer sağlayıcısına başvurarak içeriğin yayından çıkarılmasını isteyebileceği gibi doğrudan sulh ceza hâkimine başvurarak içeriğe erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin yayından çıkarılmasını da isteyebilir.

(2) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişilerin talepleri, içerik ve/veya yer sağlayıcısı tarafından kırksekiz saat içerisinde cevaplandırılır.

(3) Hâkim, doğrudan erişimin engellenmesine, erişimin engellenmesi kararından önce uyarı yöntemi ile içeriğin yayından çıkarılmasına; içeriğin yayından çıkarılmaması halinde içeriğe erişimin engellenmesine veya erişimin engellenmesi ile birlikte içeriğin yayından çıkarılmasına karar verebilir.

(a) Hâkim, doğrudan erişimin engellenmesine karar vermesi halinde karar Birliğe gönderilir.

(b) Hâkimin uyarı yöntemini de kullandığı bir karar vermesi halinde; karar öncelikle içeriğin yayından çıkarılması işleminin temini amacıyla kolluk birimlerine gönderilir. İçeriğin yayından 72 saat içinde çıkarılmaması halinde hâkim kararı, erişimin engellenmesi için kolluk tarafından Birliğe gönderilir.

(c) Hâkim, doğrudan erişimin engellenmesi ile birlikte içeriğin yayından çıkarılmasına karar verir ise karar, erişimin engellenmesi kararının uygulanabilmesi için Birliğe, içeriğin yayından çıkarılması kararının uygulanabilmesi için kolluğa gönderilir.

(4) Bu madde kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararlarında esas olarak içeriğe erişimin engellenmesi yöntemi uygulanır.

(5) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişi, içeriğin yayından çıkarılması talebi ile birlikte cevap hakkı olarak, yayındaki kapsamından fazla olmamak üzere, yayının yapıldığı yerde, hazırladığı cevabın bir hafta süreyle yayımlanmasını da talep edebilir.

(6) Hâkim bu madde kapsamında yapılan başvuruyu yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar. Bu karara karşı 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir.

(7) İçeriğin yayından çıkarılmış olması durumunda hâkim kararı kendiliğinden hükümsüz kalır.

(8) Birlik tarafından erişim sağlayıcıya gönderilen içeriğe erişimin engellenmesi kararının gereği en geç yirmi dört saat içerisinde erişim sağlayıcı tarafından yerine getirilir.

(9) Sulh ceza hâkiminin kararını bu maddede belirtilen şartlara uygun olarak ve süresinde yerine getirmeyen sorumlu kişi, beşyüz günden bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. İçerik veya yer sağlayıcının tüzel kişi olması halinde, bu fıkra hükmü yayın sorumlusu hakkında uygulanır.”

MADDE 8- 5651 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Kanunla” ibaresi “bu kanun ve diğer kanunlarla” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “faaliyet ve yayınları önlemeye” ibaresinden sonra gelmek üzere “İnternetin güvenli kullanımını sağlama, bilgi güvenliği ve bilişim şuurunu geliştirmeye” ibaresi eklenmiş, beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Başkanlık; Bakanlık bünyesinde 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca oluşturulan İnternet Geliştirme Kurulunca izleme, filtreleme ve engelleme yapılacak içeriği haiz yayınların tespiti ve benzeri konularda yapılacak öneriler ile ilgili gerekli her türlü tedbir veya kararları alır.”

MADDE 9- 5651 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “yer veya erişim sağlayıcı olarak faaliyet icra etmesi amacıyla yetkilendirme belgesi verilmesine” ibaresi “yer sağlayıcı olarak bildirimde bulunulmasına, erişim sağlayıcı olarak faaliyet icra etmesi amacıyla yetkilendirme belgesi verilmesine, toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülüklerine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 5651 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3- (1)Birliğin kuruluşu bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren u ay içerisinde tamamlanır.

(2) Birlik, mevcut İnternet servis sağlayıcıları ile erişim hizmeti veren işletmecilerin en az dörtte birinin katılımıyla imzalanan Birlik tüzüğünün Kurum tarafından incelenerek uygun bulunmasını müteakip faaliyete başlar. Birliğin kurulmasını müteakip en geç bir ay içerisinde halen ye olmayan internet servis sağlayıcıları ve erişim hizmeti veren işletmeciler üyeliklerini tamamlamak zorundadır.

(3) Belirtilen sürede Birliğin kuruluşunu tamamlayamaması halinde, Kurum tarafından İnternet servis sağlayıcılarına ve internet erişim hizmeti veren diğer işletmecilere bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde biri oranında idarî para cezası uygulanır.

(4) Birliğin kurulmasını müteakip bir ay içerisinde ye olmayan İnternet servis sağlayıcılarına veya internet erişim hizmeti veren diğer işletmecilere, Kurum tarafından bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde biri oranında idarî para cezası uygulanır."

MADDE 11- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.